

Kalaallit Qallunaat Nunaanni ilinniagaqartut ineqarnikkut amerlanernik periarfissineqarnissaannut Naalakkersuisut pisariaqartitsinermik inissanillu amerlanernik pissarsisinnaanermik misissuinissamik peqquneqarnissaannut Inatsisartuni aalajangiiffigisassatut siunnersuut.

Danmark.

(Inatsisartunut ilaasortaq Mimi Karlsen, Inuit Ataqtigiit)

Akissuteqaat

(Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilageeqarnermut Nunanullu Allanut Naalakkersuisoq)

Siullermeerneqarnera

Aallaqqaasiutigalugu Inatsisartunut ilaasortaq Mimi Karlsen, Inuit Ataqtigiit, aalajangiiffigisassatut siunnersuutaanut Naalakkersuisut sinnerlugit qujassuteqarfigisavara.

Siunissamik pitsaanerusumik atugarissaarfiunerusumik pigissaarfiunerusumillu pilersitsissagutta inuttut ataasiakkaarluta nunatullu ataatsimoortutut ilinniartitaanerup qaffasissusaa qaffatsinniarlugu iliuuseqartariaqarpugut. Ilinniagaqarneq pitsaasunik sunniuterpasuaqarpoq inuunermullu pitsaasumut aqqutissaavoq patajaannerpaaq. Ilinniarsimassutsip qaffakkiartornera ilutigalugu aamma inuiaqtigiit nunatta ineriartorneranut peqataanerulissapput.

Ilinniarnermi avatangiisit ingerlalluarnermut tunngaviusut kiisalu ilinniartortatta Danmarkimi nunanilu allani ilinniarnermik naammassinissaanut pitsaanerpaamik periarfissaqarnissaasa pilersinnissaat tamarmik sammisassaapput pingaaruteqartut, inuiaqtigiissutitsinnut annertoorujussuarmik pingaaruteqartut. Naalakkersuisut kissaatigaat, amerlanerusut ilinniarnissamat kissaatertik piviusunngortissagaat Danmarkimi nunanilu allani. Inuusuttut ilinniarneq pillugu ilitersorneqarumallutik saaffiginnittut, Danmarkimi ilinniarnissamat sungiusarluni sulinissamat periarfissanik toqqaanissamat ilisimatinneqartassapput.

Inuusuttortatsinnik ilinniaqqusilluta kaammattuinitinni, ilinniagaqartunut Kalaallit Nunaata avataani ilinniarnissamik toqqaasimasunut, ilinniagassat amerlasuut Kalaallit Nunaanni ilinniarneqarsinnaanngimmata pitsaanerusumik tapersersorsinnaasariaqarigut, siunnersuuteqartup siunnersuuteqarnerminut ilaatigut tunngavilersuutigaa.

Qulaani pisariaqartinneqartut ilalersinnaajumallugit tassunga atatillugu Danmarkimi kalaallit illuinik Naalakkersuisut suleqatigiinnissamik isumaqatigiissuteqarput. Aalborgimi, Århusimi, Odensemi København-imilu kalaallit illui imminut pigisuupput immikkut tamarmik ileqqoreqqusatigut malittarisassallit, illut ataasiakkaat siulersuisuinit akuersissutigineqartartunit kinguneratigullu Naalakkersuisunit illut kommuniinit pisortanit akuersissutigineqartartunik.

Illut ilaatigut siunertaraat, ilinniagaqartut assersuutigalugu Danmarkimi inissarsiornermut meeqqallu paarineqartarneri pillugit siunnersortassallugit.

Illut ilinniarnermut tungatillugu suliassaat kalaallit illuisa aamma Namminersorlutik Oqartussat isumaqatigiissutaatigut malittarisassaqarput. Kalaallit Nunaata avataani ilinniartunut tunngatillugu illut ilinniagaqarnerisuteqartitsinermit malittarisassat taanna aqqutigalugu aqutaraat kiisalu inunnut ataasiakkaanut atuaqatigiiaanullu ilinniarneq pillugu ilitsersuisarlutik. Taamatuttaaq efterskolini, højskolini, aammalu Danmarkimi inuussutissarsiutinut ilinniartut piffissami sivikinnerusumi ilinniartut Kalaallit Illuiniit isumagineqartarput siunnersorneqartarlutillu.

Tamatuma saniatigut kalaallinut sumiiffimmilu kalaallit nunaannut soqutiginnittunut attaveqarfittut sunngiffimmilu suliniuteqarnermut katersuuffittullu illut ingerlapput.

Kalaallit Illui aamma Danmarkimi kalaallit peqatigiiffiitunut ataatsimoortarfiupput, soorluttaaq AVALAK kalaallinut Danmarkimi ilinniartunut peqatigiiffiusoq illuni allaffissaqartinneqarluni.

Illut ilaatigut Namminersorlutik Oqartussaniit ilaatigullu illuni danskit kommuniini inissisimasuniit kiisalu danskit naalagaaffianniit tapiissuteqartarnikkut aningaasaliiffigineqartarput. Namminersorlutik Oqartussanit tapiissutit agguaassinermit najoqqutassaq atorlugu agguanneqartarpoq. Agguataarisarnermi isumaginninnikkut sulinermit 50%-it, ilinniartitaanermut 40%-it kultureqarnermut paasissutissiisarnermullu 10%-it tunniuneqartarput.

Odensemi Århusimilu kalaallit illuisa ilinniartunut inissianik immikkoortortaqaqarfimminni inissianik attartortitsisarneq isumagisaraat. Immikkut tapiissutinik illunut nassiuuneqartunit, inissiamik pisisinnaajumalluni imaluunniit attartorsinnaajumalluni Københavni inissianik niuerfik Københavni kalaallit illuata suli misissorpaa.

Ilitsersuummut pigineqartumut tunngatillugu kalaallit illuiniit 'Check-in'(Inissinneq) atuagaq ujarlerfissaq ilinniartunut aamma tunniuneqartarpoq ilinniarnissap aallartivinnginnerani. Atuagaq ujarlerfissaq Danmarkimi ilinniartut ineqarfiini imaluunniit inissiani ilinniartut sunik periarfissaqarnerannik ilaatigut paasissutissanik imaqarpoq. Tassunga nittartakkat assigiinngitsut ilinniartut ineqarfiinut qinnuteqarnissaq kiisalu paasissutissat allat naleqquttut, ilinniartut Danmarkimut nuunnginnerminni ikiuutigisinnaasaat innersuuneqarput.

Naalackersuisut siunnersuuteqartoq isumaqatigaat Danmarkimi immikkullu København-imi ilinniartut inissaanik nassaarniarneq unammillernarnerpaasoq, ilinniartullu inissaminnik nassaarniarneq pitsaanerpaamik tapersorneqartariaqartut. Kalaallit Illuiniit Suleqatigiinnissamut isumaqatigiissut aalajangernissamullu siunnersuut tunngavigalugu Naalackersuisut 2019-imi København-imi Kalaallit Illuat suleqatigalugu København-imi inissamik pisariaqartitsineq qularnaarisinnaanerlu misissuiffiginiarpaat.

Naalackersuisut taamatut oqaaseqarlutik siunnersuutip ilalerneqarnissaa inassutigaat.